

HZ. ALÎ'NİN TEVAZUU (6)

(...düünden devam)

Alî'nin yanında bulunan bir zatın anlatımına göre, Hz. Alî eşeğe binmiş, ayaklarının birini yere sarkıtmış ve: "Ben dünyaya değer vermedim, onu hakir gördüm!" demiş (el-Bidaye ve'n-nihaye: 8 /5)

İşte Alî (ra) dünyaya değer vermemek, dünya tutkusunu yenmekle sevinç duyan, Halife olduğu halde halk önünde alçakgönüllü davranan, mansıbıyla kimseye asla üstünlük taslamayan, dünya mevkiine aldanmayan bir insandı. Dünyada mevki fitnesi, mal fitnesinden daha tehlikelidir. Nice insan vardır ki normal durumunda mütevazı iken bir mevki'e gelince veya zenginleşince yavaş yavaş tevazuunun yerini kibir ve gurur almaya başlar. Öyle bir duruma gelir ki artık o kibir hissinden kurtulamaz. Ama Allah dostları makam ve mal itibariyle yükseldikçe tevazu'ları artar. Mütevazı görünmekten sevinç duyarlar.

Rivayete göre Alî, bir dirheme hurma satın almış. Onu bizzat kendisi sepet içinde taşıyormuş. Demişler ki:

□ Ey Mü'minlerin Emîri, sen taşıma, birisi taşısın.

Demiş ki: □ Hayır, çoluk çocuk sahibi olanın taşıması daha uygundur (Humeydî veya Hamîdî), et-Târînu'l-İslâmî: 17/63)

Bu anlatılanlar, onun tevazuundan kimi örneklerdir. Böylece o kendisini Mü'minler için güzel bir örnek. Bir model yapmıştır.

Amcası Abbas'a karşı saygısı: Abbas'ın uşağı Suheyb şöyle demiş: Alî'nin, Abbas'ın elini ve ayağını öptüğünü gördüm. "Amca benden razı ol, (bana hakkını helâl et)!" dedi (Ashabu'r-Resul: 1/224; Zehebî, es-Siyer: 2/94 isnadı sahihtir

).

Sırar et-Tâî, Hz. Alî'yi şöyle anlatmış: "Elbisenin kisasını, yemeğin kabasını severdi. Aramızda herhangi birimiz gibiydi. Bir şey sorarsak yanıtlardı. Bir olayı öğrenmek istersek bize olayı anlatırdı. Vallahi bize bu kadar yakınlık ve alçakgönüllülük gösterdiği halde biz onun heybetinden ve ona saygımızdan ötürü huzurunda konuşmaktan çekinirdik." (el-İstîâb: 3/1108)

Tevazu hakkında şöyle demiş:

"Kişinin tevazuu kendisini değerlendirir." (Menhecu Emîri'l-Mü'minîn Alî Fî'd-da'veti, s. 523) Kul, Kitab ve Sünnet bilgisinde derinleştikçe ve bunları hayatına geçirdikçe ve nefsinin de gerçek yüzünü bildikçe Allah'a ve yaratıklarına karşı tevazuu artar. Bunun tersine kendini beğenmiş olan kimi sözde da'vetçiler kendini beğenip gurura kapılırlar. Bu, onların kıt bilgi ve anlayışlarından kaynaklanır.

Yine Hz. Alî tevazu' hakkında şöyle demiş: "Zenginin, Allah rızası için fakire alçak gö-nüllü davranması ne güzelse, fakîrin de Allah'a güveninden ve tevekkülünden ötürü zengine boyun eğmemesi de o kadar güzeldir!" Tabii burada kastedilen fakirin kibretmesi değil, Allah'tan başka hiçbir şeye ihtiyaç duymamasıdır.

Kendisi vurulunca Kûfe halkının Hasan'a bey'at etmeleri konusunda fikrini sordukları zaman "Ben sizi ne bundan men ederim ne de bunu size emrederim" demesi, İslâm'da babadan oğula geçen bir saltanat sistemi olmadığını vurgular.
